

Vellykket konferanse for ansattrepresentanter og interimsutvalg

80 ansattrepresentanter i helseforetakene og medlemmer av interimsutvalgene deltok på konferansen om den statlige spesialisthelsetjenesten. Målsettingen var å gi deltakerne en bedre innsikt i aktuelle problemstillinger som helseforetakene forventes å få på sin dagsorden i den nærmeste

fremtid. Nettverksbygging mellom ansattrepresentantene og interimsutvalgene i regionene var et annet mål for konferansen. Kontakten fra ansattrepresentanter til Legeforeningen går via interimsutvalgene. Lederne i disse utvalgene kommuniserer inn til Legenes hus.

Fag og politikk i helseforetakene og i Legeforeningen

– **Utfordringen blir å sørge for at reformen i eierskap, styringsformer og struktur i sykehus- og andre spesialisthelsetjenester resulterer i en klar forbedring i forhold til det vi har hatt. Er vi forberedt på denne utfordringen? spurte president Hans Kristian Bakke.**

– Legeforeningen kan ha blitt oppfattet som en uforbeholden støttespiller til reformen, men vi har vært klare på hvorfor vi støtter og presisert behovet for faglig innhold og for-

ankring. Finansieringssystemet må forbedres dersom reformen skal bli vellykket, sa presidenten i talen til ansattrepresentantene og interimsutvalgene.

– Foreningen har en stor jobb å gjøre når det gjelder rammebetingelser som legges på nasjonalt nivå, bl.a. gjennom å påvirke det nye Sosial- og helsedirektoratet, Helsedepartementet og Stortinget og når det gjelder å forhandle frem gode løsninger med NAVO. På de øvrige nivåene er det dere som ansattrepresentanter som må sikre fagligheten. Rammevirksomheten for den medisinske virksomheten vil bli lagt regionalt, sa Bakke.

Legeforeningen rustet til utfordringene?

– Vår organisasjon er ikke bygd med tanke på et regionalt nivå. Vi har nedsatt et organisasjonsutvalg som frem til 2003 skal vurdere hele organisasjonsmønsteret. Legeforeningens landsstyre mente vi ikke kunne vente til de var ferdige, men at vi må handle før. Pålegget om å opprette interimsutvalg i hver region som skal representere foreningens oppfatninger, er effektivt. Interimsutvalgene har en viktig rolle å spille i tiden fremover for at reformen skal bli god, sa presidenten.

Ellen Juul Andersen
Informasjonsavdelingen

Legers yringsfrihet uendret

– **Forvaltningsloven og offentlighetsloven gjelder for regionale helseforetak og helseforetak. Det taler for at det ikke er skjedd noen revolusjon med retten til å uttale seg.**

Det sa professor Eivind Smith ved Institutt for offentlig rett i sitt foredrag.

– Utgangspunktet er at vi har yringsfrihet. Problemet oppstår når man sier noe makten ikke vil høre, sa han.

Grunnlovens bestemmelser om frimodige ytringer gjelder enhver og den gjelder også offentlig ansatte. Unntak finnes for individer hvor man i stillinger har lojalitetsplikt.

Lite skrevne rettsregler

Det er lite skrevne rettsregler som beskriver yterpunktene for ansattes yringsfrihet. – I dag er vi henvist til å bygge på skrevne kilder. Det kan gjøre det åpent for styreleder å fylle dette tomrommet. Det behøver ikke bety at man er bundet av taushet på grunn av det som står i en instruks, sa Eivind Smith.

Ved å vurdere yringsfriheten er man henvist til elementer av skjønn. Det er nokså bred

enighet om at hovedreglene for å avgjøre om folk er utenfor eller innenfor grensen, er momenter i avveiningen av yringsfrihet og lojalitetsplikt. Disse er om uttalelser gis på vegne av institusjonen eller på egne vegne. Den enkelte ansatte har rett til å ytre seg om jobben, selv om det kan være fare for identifikasjon, særlig om man opptrer i et avisinnlegg med navn, tittel og institusjonens navn. Leger har plikt til å ytre synspunkter med motforestillinger.

– Har man forsøkt å nå frem internt og ikke lykkes, har man anledning til å bringe saken videre i offentligheten. Formålet med uttalen er et moment som tillegges vekt. Om det er ulovlige forhold som finner sted, er det lav terskel for å gå ut i det offentlige rom. Spørsmålet er også hva som er ulovlig? Man skal respektere fattede vedtak og følge dem. Man skal ikke sabotere dem, men man er fremdeles i sin fulle rett til å drøfte om det bør være slik i fremtiden, sa Eivind Smith.

Eivind Smith

Leger kan argumentere mot sin ledelse

Det fremkom et spørsmål med utgangspunkt i en uttalelse fra styreleder i Helse Øst, Tor Berge, hvor han hadde sagt at leger ikke lenger kan argumentere mot sin egen ledelse. – Dette har ingenting for seg, dagens situasjon med helseforetak har ikke endret noe som helst. Både forvaltningsloven og offentlighetsloven gjelder for regionale og lokale helseforetak, og det taler heller ikke for at det har

skjedd noen revolusjon, sa Eivind Smith. Han fremhevet at det på sett og vis er større behov for å gå ut offentlig nå, fordi avstand mellom den enkelte ansatt til den sentrale ledelsen er økt. Identifikasjonsfaren er derved mindre.

Ellen Juul Andersen
Informasjonsavdelingen